

Rivstart för en ny klimatpolitik

- Första året för en röd-grön regering

Rivstart – förslag för första året med en röd-grön koalition

Miljöpartiet går till val på en miljö- och klimatpolitik som leder till en grön omställning. Vi söker mandat för att göra Sverige världsledande bland de industrialiserade länderna både när det gäller att få ner utsläppen av växthusgaser och att skapa nya företag och jobb inom miljösektorn.

Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller grön omställning. Det ger oss trovärdighet och styrka att agera internationellt för en stark klimatpolitik.

Redan det första året i en röd-grön regering vill vi att en rad beslut fattas som kommer att ge Sverige en mer trovärdig miljö- och klimatpolitik.

Vi vill fatta politiska beslut som innebär att:

- det produceras 25 Twh förnybar el till år 2015
- järnvägskapaciteten för person- och godstrafik fördubblas
- energiförbrukningen minskar med minst 2% per år
- alla nyinköp av offentliga fordon ska vara miljöbilar
- mer än hälften av vägtransporterna drivs med förnybara drivmedel år 2020.
- Sverige tar en pådrivande roll i det internationella klimatarbetet

Maria Wetterstrand
Språkrör

Peter Eriksson
Språkrör

1. En ny myndighet för energieffektivisering

Vi vill fatta beslut om att inrätta en myndighet för energieffektivisering år 2007. Det behövs en myndighet som har ett tydligt fokus på effektivisering och hur effektiviseringen kan leda till minskad energiförbrukning. Målet bör vara att åstadkomma en minskning av energiförbrukningen med 2% per år.

2. Nationellt biogasprogram

Sverige ska bli först i världen att anta ett nationellt biogasprogram, som täcker såväl anläggningar som tankställen och fordonsstöd. Ett uppdrag bör ges senast 1 januari 2007 till en extern utredare att utarbeta ett program som syftar till att ta tillvara en potential till biogasproduktion som finns inom landet.

3. Stöd till forskning och demonstrationsanläggningar

Inom ramen för ett vid behov förstärkt energiforskningsanslag skall en storsatsning göras på utveckling av den "andra generationens" biodrivmedel, t.ex. förgasning av biomassa, svartlut, etanol från skogsråvara och för bioförgasning i kraftvärmeverk.

4. Bättre konkurrenskraft för biodrivmedel

Vi anser etanol som importerats från länder utanför EU ska vara tullfri. De fossila bränslena har ingen tull. Samma regler bör gälla även förnybara bränslen. EU:s tullregler bör förändras så att förnybara och fossila drivmedel behandlas på samma sätt. Samtliga drivmedel i Sverige belastas idag med den högsta momsatsen, 25 %. I Sverige har momsen sänkts på produkter och tjänster som har positiva effekter ur samhällssynpunkt. Det kan vara rimligt att även momsen på förnybara drivmedel justeras nedåt om skillnaden mellan fossila bränslen och miljöbränslen inte är tillräckligt stor på marknaden. Miljöpartiet är berett att pröva om momsen på miljöbränslen kan sänkas om det visar sig att etanolpriset fortsätter att öka.

5. Konvertering av bilar till miljöbilar

Efter ett förslag från Miljöpartiet kommer under hösten 2006 en proposition att läggas som gör det lagligt att konvertera bensinbilar till alternativbränslen. För att göra sådan konvertering attraktiv för fler bör en särskild skattereduktion på inkomstskatten ges med 30 procent av godkänd kostnad upp till 30.000 kronor.

6. Järnvägar

Det ska bli mer attraktivt att åka tåg. Vi vill fatta beslut om en ny målsättning som syftar till att fördubbla kapaciteten när det gäller gods- och persontrafik. Direktivet till SJ ska ändras så att uppdraget blir att ta nya marknadsandelar och få ett ökat resande istället för att generera intäkter till staten. Miljöpartiet vill att arbetet med en *uppdatering och förlängning av framtidsplanen* sätts igång omedelbart så att beslut kan tas senast 2008. För perioden 2009-2015 skall investeringsnivån utökas

med ytterligare 25 miljarder kronor och för perioden 2016-2020 skall fastställas en investeringsnivå på 60 miljarder kronor.

7. Bättre banunderhåll och stöd till trafiken

Befintliga järnvägar måste underhållas bättre för att minska förseningar och för att kunna behålla vissa dåligt underhållna banor, t.ex. Bohusbanan. Rikstrafikens anslag skall också öka för att i samarbete med de regionala trafikhuvudmännen kunna utveckla angelägen trafik som inte är helt företagsekonomiskt lönsam.

8. Statlig medfinansiering för spårburna investeringar i större kommuner

Beslut skall fattas om ett nytt finansieringssystem för att finansiera nya regionala investeringar i spårbunden trafik i större kommuner.

9. Sverige ska ha snabbast vindkraft- och solcellstillväxt i världen

Vattenfalls plan för år 2015 är 8 TWh vindkraftel och andra aktörer har liknande utbyggnadsplaner, men ramen för elcertifikatsystemet är endast 17 TWh utökad förnybar el till år 2016 jämfört med 2002. Det finns utrymme för en höjning till 25 TWh förnybar energi. Vi vill införa garantipris för solet och garantipris, alternativt minimipris inom ramen för gröna elcertifikat för solvärme och vindkraft 2008. Beslut om att den tyska modellen ska studeras närmare.

10. Stöd till solvärme

Flera tillfälliga stöd till solvärme upphör efter 2007. Boverket har i uppdrag att till december 2006 föreslå hur ett framtida utvidgat och samordnat stöd till alla former och tillämpningar av solvärme kan utformas. Beslut bör tas under våren 2007 om en storsatsning på solvärme från och med 2008.

11. Kostnadsfri tillgång till elnätet för leverantörer av förnybar el

Inför kostnadsfri tillgång till elnätet 2008 för leverantörer av förnyelsebar el. Alla som producerar el, även om det är i mycket liten skala, måste ges möjligheter att leverera till nätet.

12. Individuell mätning av el och varmvatten

Vi vill införa individuell mätning av el och varmvatten så att människor får en bättre kontroll över sin förbrukning. Ingen ska behöva betala för mer än man använder. 2007 tillsätts en utredning om hur detta skall genomföras.

13. Stopp för fossilgasutbyggnad

Fossilgasen (naturgasen) ska inte få öka, och ledningarna ska inte byggas ut. Varje TWh fossilgas som bränns ger upphov till 200 000 ton koldioxid. Den föreslagna östersjöledningen innebär stora faror för miljö och hälsa.

14. Förbud mot effektdrivande elvärme i nyproduktion

Förbud mot effektdrivande elvärme i nyproduktion av modulsmåhus och flerbostadshus införs. Ska införas 1 januari 2008.

15. Miljöanpassad fastighetsskatt

På Miljöpartiets förslag har en departementsarbetsgrupp tillsatts med uppgift att lämna förslag om hur fastighetsskatten kan göras mer miljörelaterad. Ett av de förslag som utreds gäller den s.k. Bygga-bo-dialogens förslag att efter energiklassificering av byggnader medge reducerad fastighetsskatt för byggnader med särskilt goda energiegenskaper. Ställningstagande bör efter remiss tas under 2007.

16. Kilometerskatt för tung trafik

Statens Institut för Kommunikationsanalys utreder just nu konsekvenserna för en sådan skatt. Miljöpartiet anser att den bör införas senast 2010. Ett principbeslut bör fattas under våren 2007 om införande, för att sedan kunna börja detaljutformningen. Skatten skall utformas så att den blir rimlig för näringar och regioner med höga transportkostnader i förhållande till varuvärdet. Det gäller främst skogsindustrin och de agrara näringarna.

17. Mindre olja i industrin

Minska nedsättningen av koldioxidskatten för den icke energi-intensiva industrin. Det sker som en del av den gröna skatteväxlingen och arbetsgivaravgifterna sänks minst i motsvarande grad.

18. Länsstyrelserna ska ta fram regionala omställningsprogram.

Länsstyrelserna får 2007 ett samordningsansvar att samla företag, universitet, landsting och kommuner för att ta fram regionala omställningsprogram i syfte att avskaffa oljeberoendet med en arbetsmodell liknande de regionala tillväxtprogrammen.

19. Klimatakut

Vi vill inrätta en klimatakut, med särskilda och tillräckliga medel för att ersätta kommunerna för växthuseffektens skador. Akuten ska inte enbart i efterhand reglera skador, utan fungera så snabbt och fritt från byråkrati att den också kan bli en reell hjälp att hålla skola, sjukvård och annan central medborgerlig service öppen under tider av översvämningar. Det ska vara möjligt för kommuner att snabbt få ersättning, men en motprestation i form av löfte om upprättande av en klimatplan med förebyggande åtgärder bör ställas.

20. Miljöbistånd

Tillgång till energi är en viktig del i kampen mot fattigdomen. 1,6 miljarder människor har idag inte tillgång till elnät, och det kommer de flesta av dem inte att

få på många år. Men de kan få el för belysning, kylskåp, vatten, TV mm med solceller. Om solcellsmarknaden växer i fattiga, soliga länder så kan det snart komma till nytta också i rikare soliga länder och ersätta kolkraft där. Sverige bör satsa stort på solceller i biståndet och verka för att andra länder och internationella organisationer gör detsamma. Detta leder inte till några utsläppsminskningar i Sverige men är ett strategiskt steg för att lösa klimatproblemet.

21. Avveckla subventionerna till kol inom EU

Ett av de snabbaste, effektivaste och lönsammaste sätten att minska utsläppen är att sätta stopp för subventioner av kol. Detta kräver ingen ändrad lagstiftning, för statsstöd är förbjudet redan i Rom-fördraget 1957. 2005 använde Tyskland 2,7 miljarder euro för stöd åt kolet¹, 75000 euro per jobb. 2012 ska stödet minskas till 1,83 miljarder Euro, vilket då blir 91500 euro per jobb. Om detta stöd förbjuds av EU så kommer en del av det att ersättas med importerat kol och en del av annan kraft, främst vind, bio och fossilgas, samt av energieffektivisering. Om allt kol ersätts av förnybar energi och effektivisering så sparar man från 2005 års nivå ungefär 75 miljoner ton koldioxid per år, betydligt mer än de svenska utsläppen.

22. Klimatperspektiv på hela EU:s politik

Vi vill att Sverige 2007 i ministerrådet tar initiativ till en bred genomgång av EU:s olika politikområden och vilken effekt dessa får för klimatpolitiken. Det gäller strukturfonderna som levererar för mycket stöd till motorvägsprojekt och för lite till det europeiska järnvägsnätet. Det gäller också EU:s forsknings-, och energipolitik som levererar stöd till kärnkraft och fossilbränslebaserade energiprojekt, istället för projekt som rör förnybar energi.

23. En internationell konferens för förnybara bränslen

Vi vill att Sverige 2007 tar initiativ till en FN-konferens om förnybara bränslen. Syftet med konferensen skall vara att få bindande åtaganden från världens länder att satsa på förnybara drivmedel samt skapa möjligheter för att finansiera investeringar av produktion av förnybara drivmedel i fattiga länder med goda förutsättningar.

24. Koldioxidneutral statlig verksamhet

Inom statlig verksamhet ska nyinköpta bilar vara miljöbilar. Under år 2006 har andelen miljöbilar som köps av statliga myndigheter utgjort ca 35 procent av samtliga inköpta bilar. Under kommande år bör detta ändras till samtliga bilar där så är möjligt.

25. Miljöanpassa regeringskansliet

Miljöanpassa regeringskansliet under mandatperioden genom energieffektivisering, egen produktion av solenergi, samt bästa tillgängliga miljöteknik i all verksamhet

¹ Umweltsundesamt engelsk presentation av cost-benefitanalys av kolsubventioner <http://www.ineisd.org.pl/rozne/subsydia05.pdf>

och långtgående krav på miljöanpassad upphandling och miljöledning. Regeringskansliet ska bli en e-myndighet.

Effekter i ett längre perspektiv

Potentiellerna för minskade utsläpp är stora. Denna sammanställning visar hur vi tror att de minskade utsläppen kan fördela sig på sektorer över de närmaste 15 åren.

miljoner ton CO2-ekv*	"nu"	(år)	Minskning Mton	
			2010	2020
Olja i industrin		2005	3	6
Fossilfri el och fjärrvärme	3,8	2005	1,9	3,8
Energieffektivisering i företag	iu	iu	0,5	2
Metan o dikväveoxid i jordbruk	8,7	2003	0,5	3
Naturgas	2	2004	0	0,5
Trafik	21	2003	0	10
Bostäder och lokaler	3,8	2003	1	3
totalt	70	2004	6,9	28,3

*utsläpp av koldioxid eller motsvarande utsläpp från annan växthusgas

Summan av det skisserade blir en minskning med knappt 30 miljoner ton från läget 2004, dvs. en minskning med 40 procent. Målet 30 procent klaras då med glans. Men kalkylerna kan visa sig vara optimistiska. Åtgärder kan ge mindre minskningar än väntat, eller ta längre tid, eller motverkas av utsläppsökningar i andra sektorer. Och marginalen kan snabbt ätas upp om åtgärderna dröjer längre än den kommande mandatperioden.

I så fall krävs ännu mer eller tuffare åtgärder, och då inte nödvändigtvis under den svenska riksdagens kontroll. Den dag stormakterna bestämmer att klimatfrågan är ett stort problem så kan de tvinga fram radikala åtgärder utan någon större hänsyn till lokala omständigheter. Eftersläntaren tar på så sätt en större risk att få genomföra en mycket snabb strukturförändring än den som gått före.

Fler jobb!

Miljöinriktade företag som använder och utvecklar ny teknik samt genererar nya arbetstillfällen är en förutsättning för ett hållbart samhälle. I en mp-rapport², framtagen i maj 2006, pekar vi på åtgärder som leder till ökad ekologisk hållbarhet i samhället i kombination med ekonomisk utveckling och nya jobb inom flera olika områden.

Förändringstakten i samhället är stor. Varje år försvinner och nyskapas mellan 400 000 och 500 000 jobb och det skapas mellan 35 000 och 40 000 nya företag. Denna ständigt pågående förändring innebär stora möjligheter att ställa om jobben i en mer miljöhållbar riktning. Det ger också perspektiv och insikt om att det inte med nödvändighet behöver ta så oerhört lång tid att ställa om samhället i en hållbar riktning.

Sammanfattningsvis menar vi att rätt politik, som konsekvent understödjer och skapar incitament för miljödriven utveckling, skapar förutsättningar för förnyelse och utveckling av näringslivet. En sådan politik ger bättre förutsättningar för ett varsamt och hållbart nyttjande av våra naturresurser och bidrar positivt till en miljöomställning av transportsystem och boende.

Utifrån branschernas egna prognoser gör vi följande bedömning när det gäller miljöomställningens effekter på nya arbetstillfällen:

Till 2020 kan nya hållbara jobb skapas inom följande områden:

Ökad miljöteknikexport	25 000
Vindkraft	18 000
Solenergi	6 000
Jordbruk och livsmedel	5 000
Skogsbruk och träförädling	5 000
Bioenergi	25 000
Infrastruktur, energieffektivisering, bygg och boende	70 000
Återvinning	20 000
Järnvägsinvesteringar	11 000
Sammantaget	185 000

Den gamla svenska modellen från 1950-talet fungerande fortfarande: rejält omvandlingstryck ger konkurrensfördelar men förutsätter ett bra trygghetssystem. Detta blir särskilt tydligt om man vänder på det. Om man håller fast vid gamla jobb och gamla industristrukturer så missar man allt det nya, vilket oundvikligen får svåra

²“Miljö ger jobb” http://mp.se/files/92100-92199/file_92124.pdf

ekonomiska och sociala konsekvenser. Det är vad som händer om man försöker basera industrins framtid på förutsättningen att oljan och elen åter kommer att bli lika billiga som i slutet på 1990-talet.

Det är ett säkert tips att efterfrågan efter klimateffektiv teknik kommer att bli mycket stor. Och det handlar inte bara om en avlägsen framtid utan nu.